

תת"ע 5961/01/17 - מיכל סנה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

תת"ע 5961-01-17 מדינת ישראל נ' סנה מיכל

בפני כב' השופט יעקב בכר, שופט בכיר
המבקשת מיכל סנה
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

1. נסיבות המקרה:

ביום 12/3/19 זוכתה המבקשת מחמת הפסק מהעבירה שיוחסה לה בכתב האישום - נהיגה ברכב ופנייה ימינה כשלא היתה בסמוך לשפה הימנית בכביש. בהתאם, הגישה המבקשת ביום 20/8/20 בקשה להחזר הוצאות בהליך זה מאחר והופיעה לפני דיונים בתיק בהם לא נכח השוטר עורך הדו"ח, דבר אישר אילץ את ביהמ"ש לדחות את הדיון למועד מאוחר יותר. בשל כך, נגרם למבקשת נזק לטענתה וזאת בשל היותה אם לארבעה ילדים והפסידה לאור האמור לעיל שלושה ימי עבודה ולטענתה, מדובר בהליך שהמשיבה התעקשה לנהל למרות סיכויי הרשעה הנמוכים שבו.

2. דיון והכרעה:

עתירת המבקש לקבלת פיצוי והשבת הוצאותיו נסמכת על סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), הקובע כדלקמן:

(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט;...

אחד מתנאי הסף לסעיף 80 לחוק, והרלוונטי לענייננו הוא כי המבקשת זוכתה. אולם, אין בכך די לקביעת הפיצוי על ידי בית המשפט, ועל מנת שבית המשפט ישקול האם להורות על תשלום הוצאות ההגנה, מוטל על

המבקשת להוכיח כי התקיימו אחת משתי העילות החלופיות המנויות: אחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמת הנאשמת, והשנייה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

באשר לעילה הראשונה לפיה "לא היה יסוד להאשמת הנאשמת, יאמר כי עילה זו לא יכולה להתקיים במקרה דנן. שכן, בע"פ 1109/09 סאמי שיבלי נ' מדינת ישראל (4.1.10) נקבע המבחן לפסיקת פיצויים בגין עילה זו, בזה הלשון:

"המבחן לפסיקת פיצוי בעילה זו, הוא האם בהינתן התשתית הראייתית היה תובע סביר מגיש כתב אישום עוד נאמר בהקשר זה, כי השימוש בעילה זו ייעשה במקרים חריגים בלבד, מקום בו לא היה בידי התביעה להוכיח פרטים מרכזיים באישום, עד אשר "הזיכוי היה צפוי מראש"....."

במקרה דנן, לא ניתן לומר כי הזיכוי היה צפוי מראש ולא היו פרטים מרכזיים באישום אשר לא היו ברי הוכחה. המבקשת הואשמה בעבירה אשר מקורה בתקנות התעבורה ועל סמך עדות שוטר שנכח בזירת האירוע והבחין בביצועה.

באשר לעילה השנייה לפיה "התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות זאת", הרי שזו כן התקיימה בנסיבות המקרה דנן. העילה השנייה הינה עילה רחבה המנוסחת באופן עמום במסגרתה שוקל בית המשפט מגוון רחב של שיקולים שיכולים להצדיק פיצוי.

בע"פ 7826/96 רייש נ' מדינת ישראל (08/05/97) (להלן: "עניין רייש"), בית המשפט העליון על רשימת שיקולים, באשר להתקיימותה של עילה זו, אם כי קבע כי אין מדובר ברשימת שיקולים סגורה:

"האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום לב, או שמא הנאשם נפל קורבן לעלילת שווא או לשיקולים זרים; האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם; האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם ללא הצדקה, וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתירות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש; האם המשפט התארך יתר על המידה, ללא הצדקה, בעוד הנאשם נתון במעצר, ובלי שניתן לייחס את התארכות המשפט לנאשם עצמו; האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט; האם התברר בדיעבד, ואף שמלכתחילה היה יסוד להאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב האישום, בשל שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות; האם בית המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק, בשל העדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה".

מאוחר יותר, עמד בית המשפט העליון בע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל (22/1/2002) על הסוגים

השונים של נסיבות שיש בהם כדי להדריך את בית המשפט בבואו לקבוע האם התקיימה העילה אם לא, ומנה שלוש קטגוריות של נסיבות כאמור, הראשונה, "נסיבות שעניין הליכי המשפט"; השניה "אופי הזיכוי"; והאחרונה, "נסיבות אישיות של הנאשם".

ומן הכלל אל הפרט:

באשר לנסיבות שעניין הליכי משפט, יאמר כי התביעה נוהלה באופן שהכביד על המבקשת ללא הצדקה וכתוצאה מכך נגרמו למבקשת הוצאות יתרות ובנוסף, המשפט התארך יתר על המידה.

שכן, עולה כי כבר בדיון הראשון מיום 8/6/17 פנה ביהמ"ש לראש לשכת התביעות לשקול את המשך ההליכים בתיק והמבקשת אף הביעה הסכמתה לביטול כתב האישום ללא צו הוצאות וללא טענות נוספות כנגד המשיבה, ככל שזו תסכים להצעת ביהמ"ש.

עם זאת, סירבה המשיבה לביטול כתב האישום והודיעה על המשך ההליכים בתיק אך ביום 17/4/18 בו היה אמור להתקיים דיון ההוכחות, התייצבה המבקשת כנדרש אך לא התייצב מטעם המשיבה השוטר עורך הדו"ח, מה שמנע את קיום הדיון, ולבסוף, התקיים דיון ההוכחות רק ביום 6/1/19 אליו איחר השוטר איחור ניכר כטענת המבקשת בדיון.

באשר לאופי הזיכוי, אמנם קבע ביהמ"ש בהכרעת דינו כי יש לזכות את המבקשת מחמת הספק, אך יש לראות בתוכן הכרעת הדין קביעה פסקנית כי המבקשת לא ביצעה את המיוחס לה, וזאת לפי הנימוק שהוביל לזיכוי:

" קבעתי לעניין זה מסמרות (תת"ע (תעבורה עכו) 8367-06 מ.י. לשכת התביעות - תחנת משטרת עכו נ' סאדר מזעל (פורסם בנבו, 18.02.2009), תת"ע 9924-12-15 מדינת ישראל נ' עידן לוי)) שמתאימות אף בענייננו, הרי שככלל, לא חלה חובה על נהג לנסוע ישר לאורך כל נתיב ההשתלבות בנתיב הימני ויכול הוא לסטות שמאלה כאשר הדבר מתאפשר "

ניכר כי דברי ביהמ"ש מתקשרים ישירות להמלצתו בפני המשיבה לשקול את ביטול כתב האישום בנסיבות העניין עוד בטרם דיון ההוכחות אשר נדחה בשל אי התייצבות השוטר עורך הדו"ח.

באשר לנסיבות אישיות של הנאשם, ניכר כי אופן ניהול התביעה ע"י המבקשת (חרף המלצת ביהמ"ש לביטול כתב האישום) והימשכות ההליכים שלא לצורך בשל אי התייצבות השוטר כנדרש, גרמו למבקשת באופן אישי וללא הצדקה הוצאות מיותרות, כפי שהמבקשת הציגה זאת בעצמה במסגרת ההליך ובבקשתה, שכן היא נאלצה כאם לארבעה ילדים להפסיד יום עבודה ולהטריח עצמה שוב לבית המשפט לדיון ההוכחות במסגרת ההליך, אשר תוצאותיו ניכרות מהכרעת הדין שנימוקה המרכזי דלעיל.

לאור כל האמור לעיל, ניכר כי התקיימו במקרה דנן נסיבות המצדיקות השבת הוצאות למבקשת, וזאת מכוח סעיף 80 לחוק העונשין.

3. סוף דבר:

פוסק למבקשת 500 ₪ בגין החזר הוצאות אשר ישולמו תוך 60 יום מהיום.

העתק מהחלטתי זו תישלח לצדדים.

ניתנה היום ד' בתשרי תשפ"א 22 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.